

Бібліотечна пошта

“Сільська бібліотека, як документально-інформаційна база для сфери культури, освіти, виробництва”, саме таку тему обговорювали учасники районного семінару Козівської ЦБС, який відбувся 16 квітня 2004 року на базі Денисівської бібліотеки-філії. В роботі семінару взяли участь Рибак П.І. – зав. відділом культури, Бушак О.С. – голова сільської Ради, Пасічник Л.П. – директор місцевої школи, Барилко Я.Ф. – директор ЦБС, Ліскова О.Г. – зав. НМВ ОУНБ.

Учасники семінару розглянули питання:

- Документально-інформаційні ресурси сільських бібліотек та проблеми їхнього подальшого розвитку;
- Переосмислення напрямів роботи з виробничою літературою;
- Зміцнення зв'язків із закладами культури, освіти, підтримка місцевих ініціатив.

Та поділились досвідом: “Запровадження нових форм роботи з питань популяризації української літератури в сільській бібліотеці” (бібліотека-філіялі сіл Козлів, Вівсья), “Спільна робота бібліотеки, клубу, музею, школи, громадських організацій з популяризації традицій, звичаїв та обрядів села” (бібліотека-філіялі с. Денисів). Бібліотечні працівники району відвідали народний меморіальний музей-садибу Іванни Блажкевич в Денисові.

Увага!

Науково-методичний відділ ОУНБ нагадує, що з 1.01.2002 року ввійшов у дію міждержавний стандарт ГОСТ 7.20-2000 «Библиотечная статистика. Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу». Рекомендуємо вивчити його в колективі та обговорити на найближчій нараді бібліотечних працівників району.

Ознайомитись з ГОСТом 7.20-2000 ви можете через газету «Бібліотекар України» № 2 (30) від 28 лютого 2004 року.

Обласна універсальна наукова бібліотека

Науково-
методичний
відділ

Професійне досьє бібліотекаря

Інформаційно-методичний
бюлетень № 2(9)

Тернопіль – 2004

Сторінками календаря

Липень

- 1 липня** – День архітектури України. Всесвітній день архітектури
2 липня – 80 років від дня народження А.А.Горчинського, режисера, композитора (Тернопіль)
3 липня – 100 років від дня народження Григорія Сторожука (1904), диригента, художника, режисера (Тернопіль)
8 липня – 70 років від дня народження І.Р.Горбатого, поета, журналіста (Тернопіль)
19 липня – 55 років від дня народження Б.Бастюка (1949), поета, прозаїка (Тернопіль)

Серпень:

- 4 серпня** – 90 років тому (1914) у Львові засновано Союз визволення України
150 років від дня народження М.К.Заньковецької (1854-1934), української актриси і театральної діячки
6 серпня – 90 років тому (1914) в Австро-Угорщині створено легіон Українських січових стрільців
10 серпня – 120 років від дня народження Я.М.Струхманчука (1884-1938), українського художника (Тернопіль)
19 серпня – 55 років від дня народження В.А.Хім'яка, актора
24 серпня – День незалежності України
29 серпня – 75 років від дня народження О.П.Пасіки ,різб'яра

Вересень

- 1 вересня** – День Знань
8 вересня – Міжнародний день грамотності
11 вересня – День українського кіно
16 вересня – Міжнародний день збереження озонового шару
18 вересня – 75 років від дня народження А.О.Горської (1929-1970), української художниці та діяча правозахисного руху 60-х років в Україні
21 вересня – День миру
22 вересня – День партизанської слави
23 вересня – 120 років від дня народження Якіма Яреми (1884-1904), українського літературознавця, етнопсихолога і педагога
28 вересня – 75 років від дня народження Д.В.Павличка (1929), українського поета, громадського діяча
29 вересня – 160 років від дня народження О.Г.Барвінського (1844-1889), українського письменника (Тернопіль)
30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек

Упорядник: Ліскова О.Г., завідувач НМВ
Редактор: Моліцька Г.С., заступник
директора з наукової роботи
Комп'ютерний набір та верстка: Філюк С.Т., головний
методист НМВ
Відповідальний за випуск: Вітенко В.І., директор ОУНБ

Переваги: гнучкість, своєчасність, широке охоплення регіону, загальне сприйняття та визнання, достовірність.

Недоліки: короткочасність впливу, незначна аудиторія вторинних читачів, низька якість поліграфічного відтворення.

Реклама на радіо – щотижневі виступи “Бібліотечний вісник інформує”, цикли передач до знаменних дат, літературних ювілеїв, виступи на актуальні теми.

Переваги: масовість, низька вартість.

Недоліки: відтворення лише звуковими засобами, низька міра привернення уваги, швидкоплинність рекламного контакту.

Реклама на TV – рубрика в новинах, фільми про бібліотеку, рекламні кліпи.

Переваги: поєднання звуку, руху та зображення, чуттєвий вплив, висока міра привернення уваги, широта охоплення.

Недоліки: висока вартість, швидкоплинність контакту, перевантаженість рекламою.

Поштова реклама – листи, листівки, вітання, запрошення.

Вимоги: лист має містити 10-12 речень, бути надрукованим на фірмовому бланку та мати звернення до особи.

Переваги: вибірковість аудиторії, гнучкість, особистісний характер, відсутність рекламних конкурентів.

Недоліки: відносно висока вартість.

Зовнішня реклама – вивіски, оголошення, афіші, вітрини, стенди.

Переваги: гнучкість, висока частота повторного контакту, слабка конкуренція.

Недоліки: відсутність вибіркової аудиторії.

Реклама на транспорті – в салонах, на зупинках, зовнішня реклама на транспорті.

Окремі рекламні заходи – презентація, виставка, армарка, екскурсії.

Рекламні заходи відрізняються швидкою зміною, нововведеннями. Проведення реклами в бібліотеці знову ж таки залежить від ініціативності, винахідливості, творчого підходу та кадрового потенціалу.

Вміле використання рекламних заходів, популяризація послуг та ресурсів бібліотеки дають можливість покращити імідж книгозбірні, підняти престиж професії бібліотекаря.

*Світлана Філюк, головний методист
науково-методичного відділу*

Інформує ОДА

Пропонуємо вашій увазі розпорядження голови обласної державної адміністрації, що було прийнято відповідно до Указу Президента України “Про Національну програму правової освіти населення”

УКРАЇНА

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ГОЛОВИ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

від 1 квітня 2004 року

№ 171

м. Тернопіль

Про програму правової освіти
населення області

З метою реалізації вимог статті 57 Конституції України, підвищення рівня правової освіти населення області, покращення діяльності з правової освіти та правового виховання громадян, формування у них високого рівня правосвідомості та відповідно до Указу Президента України від 18 жовтня 2001 року № 992/2001 "Про Національну програму правової освіти населення":

1. Затвердити Програму правової освіти населення Тернопільської області (додається).

2. Районним державним адміністраціям, виконавчому комітету Тернопільської міської ради:
 - 2.1. В квітні 2004 року розробити і затвердити в установленому порядку міську і районні програми правової освіти населення і конкретні заходи, спрямовані на її реалізацію. Створити належні умови для виконання Програми.
 - 2.2. Про проведену роботу інформувати обласну державну адміністрацію щорічно у червні і грудні.
3. Управлінню у справах преси та інформації обласної державної адміністрації, обласній державній телерадіокомпанії, місцевим засобам масової інформації широко висвітлювати зміст і хід реалізації Програми місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами, органами юстиції щодо формування у громадян високого рівня правосвідомості.
4. Вважати таким, що втратило чинність, розпорядження голови обласної державної адміністрації від 23 червня 2001 року № 272 "Про програму правової освіти населення області на 2001-2002 роки".
5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника голови обласної державної адміністрації Муяссарову Н.В.

Голова Тернопільської
обласної державної
адміністрації

І.І.КУРНИЦЬКИЙ

– у вигляді графічних образів, переважна більшість використовують зображення будинку бібліотеки або його фото. Створення фірмового знака – складна робота, яку можуть виконувати художники, дизайнери. Велику роль відіграє колір (бажано використовувати небагато кольорів).

– поряд з графічним знаком використовується ще й **слоган**, – постійний рекламний лозунг, який вимагає винахідливості. Його можна розробляти колективно, оголосивши конкурс в бібліотеці. Слоган повинен враховувати психологічні особливості користувачів; бути коротким, динамічним, щоб його можна було легко запам'ятати. Наприклад: "Хто володіє інформацією, той володіє світом".

Logomon – фірмовий шрифтовий надпис.

Всі елементи фірмового стилю можуть увійти до фірмового блоку, який включає: *фірмовий знак, повну назву, поштові, банківські реквізити бібліотеки*. Його використовують на офіційній документації.

Важливо також замовити комп'ютерні макети візиток, бланків, конвертів, папок і липких аплікацій. Відтоді фірмовий стиль буде супроводжувати всю друковану та сувенірну продукцію, яка виходитиме з бібліотеки.

Добре, якщо фірмовий знак пошириться і на традиційну бібліотечну техніку: *читацький квиток, читацький формуляр, роздільник фонду у відкритому доступі, закладку книги*.

Щодо закладок, то на них варто розміщувати й іншу, корисну для користувачів інформацію:

- адресу бібліотеки;
- режим роботи;
- інформацію про відділи бібліотеки та послуги, що вони надають;
- інформацію про роботу клубів, літературних віталень, любительських об'єднань;
- перелік платних послуг, які надає бібліотека.

Інформаційні матеріали про бібліотеку сприяють створенню позитивного іміджу, розкривають історію, сучасний стан бібліотеки, популяризують її послуги.

В роботі бібліотеки також варто використовувати наступні види реклами:

Реклама в газетах – нариси, огляди, аналітичні статті, дуже добре, коли це постійна рубрика, що розповідає про роботу бібліотек району.

Розповсюдженими формами спілкування й інформування за допомогою комп'ютерних мереж є “інтернет-конференції”, “форуми”, “електронні дошки оголошень”.

На сайті Національної парламентської бібліотеки України працює сторінка “Бібліотечному фахівцю”, на якій можна отримати кваліфіковану відповідь на питання з практичної роботи, які вас цікавлять. Відповіді готують провідні спеціалісти.

Комплектування фонду – один з основних процесів бібліотечної роботи. В цьому питанні помічником теж може виступити інтернет. Зокрема, сайти видавництв, інтернет-магазинів, де можна знайти всю потрібну інформацію про найновіші видання, що побачили світ.

Інтернет також допоможе під час підготовки масових заходів. Бібліотечні працівники розміщують на сторінках бібліотек методичні матеріали з підготовки зустрічей, семінарів, конференцій, каталоги виставок, сценарії.

Отже, бібліотекарі мають можливість за допомогою інтернету обмінюватися інформацією, спілкуватися, консультуватися та знаходити інформацію з найрізноманітніших питань та проблем.

В умовах формавання інформаційного суспільства важливу роль відіграє рівність доступу громадян до інформаційних і культурних цінностей. Нові технології та сучасні засоби комунікації, які відкривають бібліотекам надзвичайно широкі простори діяльності та дають безмежні можливості їх користувачам, змушують нас по-новому подивитися на призначення та функціонування бібліотечних служб.

Для обслуговування користувачів бібліотек послугами міжбібліотечного абонементу інноваційні технології можна використовувати для:

- прийняття замовлень від абонентів електронною поштою;
- електронної доставки документів.

Бібліотечна установа не досягне створення бажаного іміджу надійної, солідної, ділової установи, якщо не буде піклуватися про створення фірмового стилю.

До цієї проблеми бібліотеки підійшли не так давно і лише почали створювати власний фірмовий стиль. Найголовніше і найважче завдання, у вирішенні якого не обійтись без професіоналів, – це створення фірмового знаку.

Фірмовий знак (ФЗ) або емблема бібліотеки розробляється для того, щоб завдяки йому бібліотеку можна було відрізнити від інших. Використовуються такі види фірмових знаків:

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням голови
обласної державної
адміністрації

від "1" квітня 2004 року № 171

ПРОГРАМА **правової освіти населення області**

I. Загальні положення

Становлення України як демократичної, правової держави, формування засад громадянського суспільства зумовлюють необхідність підвищення рівня правової культури населення.

Вимагають вирішення питання подальшого розвитку правосвідомості населення, подолання правового нігілізму, задоволення потреб громадян у одержанні знань про право. Це може бути забезпечено, насамперед, шляхом удосконалення правової освіти населення.

Програма правової освіти населення області (далі — Програма) передбачає подальше створення необхідних умов для набуття широкими верствами населення області правових знань та навичок у їх застосуванні, забезпечення доступу громадян до джерел правової інформації, а також визначає основні напрями правоосвітньої діяльності та першочергові заходи щодо їх реалізації.

Метою програми є підвищення рівня правової культури та вдосконалення системи правової освіти населення області, набуття громадянами необхідного рівня правових знань, формування у них поваги до права.

Основними завданнями Програми є:

- підвищення рівня правової підготовки населення, насамперед учнівської та студентської молоді, громадян, які перебувають на державній службі, обрані депутатами місцевих рад, викладачів правових

дисциплін та журналістів області, які висвітлюють правову тематику;

- створення належних умов для набуття громадянами знань про свої права, свободи і обов'язки;
- широке інформування населення про правову політику держави та законодавство;
- забезпечення вільного доступу громадян до джерел правової інформації;
- вдосконалення системи правової освіти населення, збереження та розвиток вітчизняних традицій у цій сфері.

Мету програми передбачається досягти шляхом:

- утвердження гуманістичних правових ідей, загальнолюдських та національних правових цінностей, високих моральних засад у суспільному житті;
- визнання правової освіти населення одним із основних чинників формування високого рівня правосвідомості і правової культури окремих громадян та всього суспільства;
- активної участі в організації і здійсненні заходів із правової освіти населення місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, навчальних та культурних закладів, наукових установ, міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення, видавництв та видавничих організацій, засобів масової інформації та поєднання комплексу заходів у сфері правової освіти, що здійснюються цими органами, організаціями, закладами і установами;
- поєднання правової освіти із загальною середньою, професійно-технічною і вищою освітою;
- розроблення сучасної методологічної бази для реалізації усіх напрямів і форм правоосвітньої діяльності;
- надання правової освіти навчальними закладами області на платній або безоплатній основі;
- поліпшення умов для здійснення творчої, благодійної та іншої суспільно-корисної діяльності у сфері правової

Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська Академія”

Її головна мета – бути універсальним центром доступу до інформації про діяльність вітчизняних бібліотек, фахової інформації для їх працівників.

Ця дирекція складається з розділів:

- Бібліотечний світ України;
- Бібліотеки в Інтернеті;
- Електронна пошта;
- Електронні каталоги;
- Споріднені організації;
- Професійний бібліотекар;
- Мережа знань.

За допомогою гіпертекстових посилань можна відвідати інтернет-сайти бібліотек державного, обласного рівнів, бібліотеки публічні, ВНЗ тощо; ознайомитися з їх ресурсами та послугами, знайти адреси електронної пошти та встановити з ними зв'язок. Подається інформація про організації, споріднені з бібліотеками (урядові установи, професійні, міжнародні організації тощо) та вихід на їхні Інтернет-сайти. Інформаційна брама також виконує функцію “дошки оголошень”, яка містить повідомлення про різноманітні заходи, новини бібліотечного життя, можливий доступ до виставок і заходів в режимі он-лайн (активний).

Для підвищення професійного рівня бібліотекарів на брані створено спеціальні розділи. Наприклад, “Професійний бібліотекар” допоможе дізнатися, які українські та іноземні фахові періодичні видання, книги та інформаційні матеріали можна знайти в Україні та в Інтернеті.

У розділі “Мережа знань” розташовані матеріали, які висвітлюють новітні ідеї, розробки, підходи та найкращу інноваційну діяльність у бібліотечній та інформаційній сферах країни. Сюди можна надсилати свої відгуки, враження та інформацію про цікавий досвід роботи.

Інтернет-простір має дуже великий потенціал для розвитку подібних систем комплексної професійної підтримки для бібліотекарів України. Ця інформаційна брама є першим вдалим прикладом створення об'єднаних інформаційних ресурсів для бібліотечної спільноти.

Технології Інтернету не лише надають бібліотекарям нові інструменти для розвитку електронного сервісу, а й забезпечують самих бібліотекарів комунікативними інструментами.

носіїв і сучасних технічних засобів поряд з традиційними матеріалами”.

В епоху глобалізації бібліотеки мають реальні шанси вижити за однієї умови: вони повинні бути готовими до тих змін, які відбуваються в сучасному суспільстві. У протилежному випадку певні функції бібліотек візьмуть на себе інші інформаційні установи, які знають, що вартість інформації – дуже велика. Безумовно, для успішної роботи бібліотек необхідно, щоб сучасний бібліотечний фахівець був готовий до відповідних змін та перенавчання, аби не втратити провідну роль у наданні інформаційних послуг. Як ніякій іншій професії, саме бібліотечній, необхідна безперервна освіта, оскільки бібліотекарі за суттю своєї професійної діяльності повинні забезпечувати зростання знань інших спеціалістів, що зайняті в різних сферах економіки, формувати їхню інформаційну культуру.

Бібліотечний фахівець повинен усвідомлювати стратегічну місію сучасної бібліотеки, яка полягає в тому, щоб:

- зробити доступними ресурси, зібрані в бібліотеках;
- забезпечити доступ до світових ресурсів через глобальну інформаційну мережу Інтернет;
- примножувати традиційні інформаційні ресурси та створювати нові, електронні.

Сітьові технології не лише значно розширюють можливості традиційного обслуговування користувачів інформації, але це потужний інструмент комунікації між професіоналами, який докорінно перетворює способи надання фахової інформації.

Глобальна мережа пропонує безліч інформаційних ресурсів (IP), які допомагають бібліотекарям постійно підвищувати знання, оперативно знаходити відповіді на свої проблеми та запити користувачів, створювати власні інформаційні продукти, обмінюватись ними з колегами.

З об'єктивних причин міра використання інтернет-ресурсів саме з професійною метою дуже низька. Крім матеріально-технічної бази, і це все-таки поки що головна причина, нашим бібліотекарям не вистачає теоретичних знань стосовно принципів розташування інформації в Інтернеті, зі стратегії ефективного пошуку, володіння мовами, практичних навичок.

В Україні для оперативного забезпечення бібліотекарів інформацією з професійних питань за допомогою мережі створено інформаційну браму “Бібліотечний світ України” в Інтернеті (<http://www.ukrlibworld.kiev.ua>). Ініціаторами створення були: Українська бібліотечна асоціація, Британська Рада в Україні,

освіти;

- залучення громадян до участі в удосконаленні системи правової освіти;

- сприяння самоосвіті населення з питань права і держави;

- забезпечення відкритості правової інформації, доступу всіх верств населення до їх джерел;

- систематичного і безперервного поширення серед населення знань про право і державу;

- безпосередньої участі юристів у поширенні правових знань.

Реалізація Програми сприятиме:

- підвищенню рівня правової культури населення області;

- формуванню у громадян поваги до права, гуманістичних правових ідей, загальнолюдських та національних правових цінностей, а також подоланню правового нігілізму;

- поліпшенню якості підготовки викладачів правових дисциплін та підвищенню ефективності викладання цих дисциплін у загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти області;

- підвищенню рівня правової інформованості населення області.

II. Основні напрями реалізації Програми

Правова освіта населення полягає у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на творення належних умов для набуття громадянами області обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації громадянами своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків.

Правова освіта є складовою частиною системи освіти і має на меті формування високого рівня правової культури та правосвідомості, її ціннісних орієнтирів та активної позиції як

члена громадянського суспільства.

Надання правової освіти має здійснюватися у всіх дошкільних загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти.

Початкова правова освіта здобувається у дошкільних навчальних закладах, де дітям надаються початкові знання про норми поведінки, формуються навички їх дотримання, виховується повага до батьків, людей похилого віку тощо.

У дошкільних навчальних закладах правове навчання і виховання здійснюється на основі програм, рекомендацій і методичних вказівок, які затверджуються Міністерством освіти і науки України за погодженням з Міністерством юстиції України.

Надалі правова освіта надається загальноосвітніми, професійно-технічними, вищими навчальними закладами і закладами післядипломної освіти.

Обсяг і зміст обов'язкового курсу з правознавства визначається для загальноосвітніх навчальних закладів — потребою суспільства у вихованні правосвідомого громадянина, а для професійно-технічних, вищих навчальних закладів і закладів післядипломної освіти - крім того, ще й високими вимогами до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня особи.

У загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти області здійснюється широка позакласна і позааудиторна робота з правового навчання і виховання, до якої залучаються вчені, представники правозахисних організацій, працівники правоохоронних органів, інші фахівці галузі права.

Типові програми вивчення правових дисциплін затверджуються Міністерством освіти і науки України за погодженням з Міністерством юстиції України.

Складовою частиною правової освіти є самоосвіта громадян з питань права і держави.

Правова освіта здійснюється із застосуванням сучасних інформаційних технологій, зокрема елементів дистанційного навчання.

Районні державні адміністрації та виконавчий комітет міської ради (міста обласного значення) за поданням

Рівень професіоналізму бібліотекаря та його вплив на імідж бібліотеки

Бібліотечно-інформаційна діяльність і бібліотечна професія сьогодні переживають кардинальні зміни. Працівники бібліотек в усьому світі намагаються осмислити та узагальнити нові тенденції розвитку бібліотечної професії, що обумовлені змінами навколишнього світу – соціальними та технологічними.

Розвиток бібліотек у нових соціальних умовах, посилення їх інформаційних функцій неможливі без наявності кваліфікованих бібліотечних працівників, здатних розв'язувати нелегкі завдання бібліотечно-бібліографічного обслуговування з використанням інформаційних та телекомунікаційних технологій, сучасних технічних засобів.

Успіх діяльності будь-якої організації, мабуть, насамперед визначається рівнем підготовки кадрів. Зміни, що відбуваються в суспільстві, приводять бібліотечні колективи до усвідомлення того, що переваги перед іншими будуть мати ті, хто вклав значні засоби та зусилля у відбір та підготовку співробітників.

Професіоналізм – явище динамічне, яке вимагає постійної підтримки, а професійні знання – безперервного оновлення, що дозволяє говорити про підвищення компетентності фахівця бібліотечної справи. Фаховий рівень працівників безпосередньо впливає на імідж бібліотечних установ, імідж бібліотечної професії та конкретного працівника, має опосередкований вплив на користувачів.

Саме компетентність бібліотечного фахівця є неодмінною умовою позитивного іміджу сучасної бібліотеки, від рівня якої залежить якість та ефективність бібліотечного обслуговування.

До недавнього часу позиція бібліотеки як соціального інституту здавалася непохитною і невразливою. Інтернет-технології призвели до ліквідації монополії бібліотек на володіння інформаційними ресурсами в систематизованому вигляді. Сьогодні бібліотеки ризикують втратити роль провідних установ у збереганні та розповсюдженні інформації.

Імідж сучасної бібліотеки органічно пов'язується з використанням новітніх автоматизованих технологій. Це впливає з глобальних процесів інформатизації та з “Маніфесту ЮНЕСКО про публічні бібліотеки” 1994 року, де проголошено, що, по-перше, “публічна бібліотека є місцевим інформаційним центром, що надає своїм користувачам швидкий доступ до знань та інформації у всіх формах”, а по-друге, “фонди і послуги повинні включати всі типи

«Екологія і суспільство», «Екологія і здоров'я», «Екологічні проблеми регіонів».

Хочеться ще раз наголосити, що у фондах ОУНБ (відділ сільського господарства) є в наявності періодичні видання (журнали), які користуються великим попитом у читачів області. Пропоную вам невелику інформацію про кожен з них зокрема:

– інформаційний щомісячник «Пропозиція» (з питань агробізнесу) піднімає такі хвилюючі питання, як овочівництво, засоби захисту рослин, ґрунтів, наука – виробництво;

– журнал «Землепорядкування» піднімає питання охорони землі, родючості ґрунтів, Земельного кодексу України;

– журнал «Економіка АПК» розглядає питання аграрної політики, продовольчої програми, економіки в контексті аграрної політики;

– «Агроекологічний журнал», присвячений питанням, що пов'язані з екологічною ситуацією;

– журнал «Вісник аграрної науки», його розділи можуть стати назвами книжкових виставок, тематичних полиць, питаннями тематичного вечора чи круглого столу: «Земляробство, агрохімія», «Зберігання та переробка продукції», «Вплив агротехнологій на втрати ґрунту».

Олександра Ліскова – зав. науково-методичним відділом ОУНБ

відповідних управлінь юстиції утворюють районні (міську) міжвідомчі координаційно-методичні ради з правової освіти населення, затверджують їх склад та положення, вирішують в межах своєї компетенції питання організаційного і матеріально-технічного забезпечення їх діяльності.

З метою розвитку правової освіти населення місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування в межах своєї компетенції вживають заходів до розширення мережі спеціалізованих навчальних закладів, бібліотек, створення друкованих та аудіовізуальних засобів масової інформації правового спрямування в області.

Засоби масової інформації області систематично інформують населення про національне законодавство, діяльність органів законодавчої, виконавчої, судової влади, а також про стан правопорядку, боротьби з правопорушеннями, особливо серед неповнолітніх, профілактику їх вчинення тощо.

Для дальшого вдосконалення правової освіти населення області запроваджуються сторінки, рубрики та інші популярні форми надання правової інформації.

Державні заклади, підприємства, організації культури області проводять відповідну правоосвітню та правовиховну діяльність.

З цієї метою за участю органів виконавчої влади, відповідних управлінь юстиції, навчальних закладів і наукових установ області на громадських або договірних засадах створюються лекторії, проводяться виставки друковано;

продукції правового спрямування, зустрічі з фахівцями-юристами, читацькі конференції та інші заходи.

III. Основні заходи із забезпечення виконання Програми

1. Систематично аналізувати стан правової освіти населення та вносити пропозиції щодо його поліпшення.

Обласне управління юстиції, обласна міжвідомча координаційно-методична рада з правової освіти населення, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської

міської ради

Постійно

2. Вивчати і аналізувати діяльність районних та Тернопільської міської міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення, вживати організаційні, методичні та інші заходи до підвищення її ефективності.

Обласне управління юстиції, обласна міжвідомча координаційно-методична рада з правової освіти населення

Постійно

3. Розширювати мережу загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням курсу "Правознавство" та вводити новий курс "Практичне право".

Управління освіти і науки обласної державної адміністрації

Постійно

4. Організувати проведення конференцій, зокрема науково-практичної конференції "Підліток і закон", семінарів та інших правоосвітніх заходів з питань підвищення рівня правової культури населення області.

Управління освіти і науки, служба у справах неповнолітніх обласної державної адміністрації, юридичний інститут Тернопільської академії народного господарства, обласне управління юстиції

Постійно

5. Вирішити питання щодо надання підтримки у виданні підручників та посібників з правознавства для загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, популярних юридичних посібників, збірників актів законодавства, а також у комплектуванні

Кожен із засновників відповідно вклав у справу гроші, а тому хоче отримати прибуток і його турбують окремі питання, а саме: «Зберігання та переробка продукції», «Проблеми охорони ґрунтів», «Технологія вирощування столових буряків», «Точки зору на інтенсивне овочівництво», «Виробництво картоплі в Україні» та інші. Бібліотеки у змозі допомогти інформацією.

Сьогодні більшу частину сільського населення турбує тема землі. Спільно з місцевою громадою проведіть круглий стіл «Подбаємо про землю разом». Примірні питання для обговорення:

- проблеми реалізації Земельного кодексу України;
- оцінка стану використання земельного фонду;
- охорона земель і підвищення родючості ґрунтів.

Зацікавить читачів і цикл тематичних полиць «Дбайливому господарю на замітку». Циклічність буде залежати від пори року (зима, літо, весна, осінь).

Можливо, хтось із читачів мріє про особисту справу, однак вагається, чи варто ризикувати. Запросіть його на тематичний вечір «Бізнес по душі», в якому візьмуть участь молоді підприємці. Він буде мати можливість спілкуватися з ними, з'ясувати хвилюючі його питання.

Розкриваючи тему розвитку сучасного народного господарства, необхідно звернути особливу увагу на екологічне виховання населення та вирішення екологічних проблем. Доведіть читачеві, що недбалість відносно природного середовища кожного зокрема прозводить до катастроф.

А тому цікавою для обговорення за круглим столом буде тема: «Чи варто вкладати інвестиції в природу?». В процесі обговорення можна розглянути питання:

- чи може стати захист природи вигідним підприємцю;
- стимулювання природокористування – реальність чи мрія?;
- матеріальна відповідальність за заподіяну шкоду природі.

Зупиняючись на розкритті питань екології, стануть у нагоді теми: «Екологічна катастрофа, як її уникнути»,

“Харчова і переробна промисловість”, “М’ясна індустрія”, “Молочна промисловість”, “Легка промисловість” і т.д.

У кожному районі працюють малі підприємства, зробіть для них традиційною таку форму обслуговування, як “Дні інформації”, дайте їм можливість відчувати себе у часі. Виділіть необхідні для них рубрики у систематичній картотеці статей, підготуйте інформації за темами: “Мале підприємництво”, “Підприємці-промисловці та влада”, “Земельна політика”, “Роль внутрішнього ринку у соціально-економічному розвитку України”, “Сучасний економічний розвиток України”, “Державна підтримка селянських господарств”.

Можливо, враховуючи ситуацію кожного району, доцільно буде започаткувати виїзні Дні спеціаліста, Дні інформації, години повідомлень.

Відновіть раніше діючі координаційні плани роботи спільно із відділом з питань виробництва райдержадміністрації.

Організуючи масові форми роботи, запрошуйте до розмови представників влади з даних питань, юристів, та інших спеціалістів.

Користується попитом серед читачів одвічна тема – “Радіотехніка”. Фонди ОУНБ пропонують вашим читачам для користування періодичні видання “Радио”, “Радиомир”, “Радіотехніка”, “Сделай сам”, “Техніка молодіжи”, які можна замовити через міжбібліотечний абонемент.

Здійснюючи роботу з популяризації літератури на допомогу виробництву, ви зобов’язані пам’ятати, що Тернопільська область сільськогосподарська, яка характеризується не тільки потенціально родючими землями, придатними для ведення сільського господарства, але й економіко-географічним положенням.

До відома, земельний фонд області станом на 2002 р. характеризувався: сільськогосподарськими угіддями – 76.31 %, орні землі – 61.86 %, ліси й інші лісовкриті площі – 14.35 %, забудовані землі – 4.49 %.

Сьогодні в кожному районі, а можливо і селі є фермери, власники господарств, утворено фірми, підприємства, розвивається малий бізнес.

правовою літературою бібліотечних фондів.

Управління освіти і науки, культури обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської міської ради

Постійно

6. Забезпечити проведення навчально-методичних семінарів для викладачів правових дисциплін загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів області із залученням наукових працівників та фахівців-практиків у галузі права.

Управління освіти і науки обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської міської ради

Постійно

7. Забезпечувати обов'язкове надання державним службовцям під час їх підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації комплексу знань з питань правового забезпечення державного управління та державної служби, що включатиме вивчення основ правознавства, відповідних актів законодавства.

Центр підготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій

Постійно

8. Забезпечувати систематичне висвітлення у друкованих засобах масової інформації, теле- та радіопередачах актуальних правових питань, приділивши особливу увагу роз'ясненню актів законодавства та практики їх

застосування. Організувати з цією метою цикл навчально-методичних теле- та радіопередач. Залучати до висвітлення правових питань працівників місцевих органів виконавчої влади, науковців, провідних фахівців-практиків в галузі права, членів обласної міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення.

Управління у справах преси та інформації обласної державної адміністрації, обласна державна телерадіокомпанія, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської міської ради, місцеві засоби масової інформації, обласна, міська, районні міжвідомчі координаційно-методичні ради з правової освіти населення

Постійно

9. Сприяти створенню молодіжних правових клубів.

Управління у справах сім'ї та молоді, служба у справах неповнолітніх обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської міської ради

Постійно

10. Забезпечити роботу клубів "Закон і ти", проведення конкурсів "Знавців права", олімпіад з правознавства, тижнів, місячників правових знань серед учнів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів.

Управління освіти і науки, у справах сім'ї та молоді, служба у справах неповнолітніх обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції

Консультація

Переосмислення напрямів роботи з виробничою літературою

Здавна відомо, що які б цілі не ставила перед собою людина – політичні, економічні, наукові або інші, – вона не може отримати результат лише на підґрунті тих знань і тієї інформації, які має на даний час. Її першим помічником в цьому питанні стане бібліотека із своїми книжковими багатствами.

Соціальна роль бібліотеки постійно змінюється. Якщо у XIX – поч. XX ст. суспільство вбачало у бібліотеці просвітницьку установу, то в роки радянської влади – ідеологічну, а бібліотека сучасного періоду – це інформаційний центр.

Здійснюючи популяризацію виробничої літератури серед різних верств населення, необхідно використовувати як можна ширше коло форм масової роботи, а саме: Дні інформації, Дні спеціаліста, години повідомлень, диспути, вечори запитань та відповідей, Дні підприємства, діалоги та інші; роз'яснювати політику Уряду щодо виробничих питань; надавати допомогу у підвищенні загальноосвітнього та професійного рівня; сприяти розвитку технічної творчості, аматорства; формувати економічне мислення.

У зв'язку із несистематичним оновленням та поповненням бібліотечного фонду, радимо зосередити свою увагу на добре відомих старих виданнях за темами: "Ремонт сільськогосподарської техніки", "Зроби сам", "Конструювання, моделювання, пошиття одягу" і т.д. Адже в кожній бібліотеці ця література є у фондах в необхідній кількості. Останнім часом залишились поза увагою гуртки технічної творчості, раціоналізатори та винахідники, з якими необхідно відновити роботу, скориставшись фондами ОУНБ, МБА.

Працівники обласної універсальної наукової бібліотеки, а саме технічного відділу, допоможуть вам підібрати літературу за актуальними сьогодні темами: "Меблеві технології",

літератури.

Треба сказати, що у 2002 році, згідно розпорядження голови обласної державної адміністрації, було затверджено "Програму поповнення бібліотечних фондів на період до 2005 року", яка передбачає щорічне виділення коштів окремо на придбання літератури та передплату періодичних видань. За аналізом 2003 року Програму виконано на 0.4% (придбання літератури), 5,2% (передплата періодичних видань).

Підсумовуючи результати діяльності публічних бібліотек Тернопільщини можна із впевненістю сказати, що незважаючи на цілий комплекс негативних факторів, бібліотеки здійснюють вагомий внесок у правовий та культурно-освітній розвиток місцевих громад, активно шукають шляхи поповнення власних фондів, використання Інтернет-ресурсів та забезпечення для користувачів вільного доступу до них. Це відповідає завданням розвитку поінформованого демократичного громадянського суспільства, а створення ефективного і комфортного сервісу у пошуці та отриманні інформації, використання комп'ютерів і новітнього програмного забезпечення сьогодні є пріоритетним завданням для всіх публічних бібліотек.

*Василь Вітенко – директор Тернопільської
обласної універсальної наукової бібліотеки*

Щорічно

11. Сприяти функціонуванню "Служб захисту прав дитини" при службах у справах неповнолітніх, відділах і управліннях освіти, центрах соціальних служб для молоді.

Служба у справах неповнолітніх, управління освіти і науки, у справах сім'ї та молоді обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції

12. Проводити місячники "Діти в Україні мають права" до міжнародного Дня захисту прав дитини та місячники пропаганди основних положень Конвенції ООН про права дитини до річниці Конвенції ООН "Про права дитини".

Служба у справах неповнолітніх, управління освіти і науки, у справах сім'ї та молоді обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції

Щорічно

13. Залучати до проведення правороз'яснювальної роботи найбільш кваліфікованих вчених, фахівців-практиків у галузі права.

Управління освіти і науки обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції, управління Міністерства внутрішніх справ України в області, юридичний інститут Тернопільської академії народного господарства, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської міської ради

Постійно

14. Проводити в області заходи з поширення серед населення знань про державу і право, інформування громадян про правову політику держави, стан законності і правопорядку, забезпечення прав і свобод людини.

Обласне управління юстиції,
управління Міністерства внутрішніх справ України в області, управління освіти і науки обласної державної адміністрації

Щорічно

15. Проводити огляди-конкурси на кращу організацію правової освіти у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах.

Управління освіти і науки, служба у справах неповнолітніх обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції

Щорічно

16. Забезпечити постійне інформування населення області через засоби масової інформації про хід виконання Програми.

Управління у справах преси та інформації обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської міської ради, місцеві засоби масової інформації

Постійно

17. Сприяти підвищенню правової освіти населення шляхом організації в бібліотеках області книжкових виставок, створення куточків з правознавства та своєчасно поновлювати бібліотечні фонди актуальною правовою літературою. Проводити в загальноосвітніх навчальних закладах області години права, зустрічі за "круглим столом", Дні інформування, зустрічі, діалоги, конкурси правознавства, Дні милосердя, уроки доброти, години цікавих повідомлень тощо.

Найвагомішу частку публікацій з правознавства та юридичних наук упродовж року вміщували журнали: "Право України", "Підприємництво, господарство і право", "Економіка. Фінанси. Право".

Проаналізувавши публікації періодичних видань, а також запити користувачів, слід відмітити, що найбільшим попитом користуються статті з цивільного права та судоустрою. Відносно невелике число матеріалів присвячується темам екологічного, земельного, аграрного права, соціального забезпечення. Обмаль публікацій з атомного та церковного права.

Фонд бібліотеки забезпечений необхідними офіційними виданнями, а саме: Закони України (9 томів), Відомості Верховної Ради України, Систематичне зібрання чинного законодавства України (видання Міністерства юстиції України), Офіційний Вісник України (щотижневий збірник актів законодавства) та інші.

Останнім часом фонд правової літератури бібліотеки поповнився такими виданнями: А.Г. Зюнькін "Фінансове право", І.І. Дахно "Міжнародне економічне право", Л.П. Грузінова "Трудові спори", М.К. Галянтич "Житлове право", Г.С. Семаков "Кримінологія", В.Ф. Годованець "Конституційне право", М.Ю. Черкес "Міжнародне право", А.І. Крисоватий, О.М. Десятнюк "Податкова система", Степанюк О. "Фінансове право" та багатьма іншими.

Література правової тематики, а також публікації з періодичних видань систематизовано та відображено у відповідних розділах "Систематичного каталогу" та "Систематичної картотеки статей".

Однак, незважаючи на всі позитивні моменти в роботі бібліотек області по забезпеченню популяризації юридичної літератури серед різних верств населення, є і проблеми.

Болючим на сьогоднішній день залишається питання поповнення бібліотечних фондів. На превеликий жаль, у зв'язку із відсутністю фінансування ЦБС відчують книжковий голод, а тому не спроможні повністю задовольнити запити читачів. Бібліотекам катастрофічно не вистачає довідкової літератури з права, підручників, а також профільної

Головним методичним та інформаційним центром області з правових знань була та залишається обласна універсальна наукова бібліотека, фондами якої користується більше як 21 тис. читачів, серед яких 12 тис. – студенти тернопільських вищих учбових закладів (в т.ч. юридичного інституту), понад дві тисячі становлять аспіранти, викладачі, науковці, спеціалісти-практики.

Досить позитивним моментом у формуванні правової культури користувачів Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки (ОУНБ) стала інсталювана в Інтернет-центрі інформаційно-пошукова система Ліга: Закон (класік), що включає в себе всі нормативно-правові акти, прийняті Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, всі документи міністерств та відомств, що пройшли реєстрацію в Міністерстві юстиції; всі кодекси України; всі міжнародні угоди, що діють в Україні. Всі документи містяться в контрольному стані з щоденним електронним поповненням. Головна мета цієї бази дати можливість всім бажаючим працювати з національним правовим інформаційним ресурсом світового рівня.

Слід відзначити те, що сьогоднішня діяльність Інтернет-центру ОУНБ та щоденне оновлення бази даних Ліга-Закон здійснюється за проектом LEAP-Delta, фінансово підтриманим обласним управлінням культури (начальник Бачинський В.Й.) та Посольством США в Україні.

За час роботи бази даних Ліга: Закон, з грудня 2002 року по квітень 2004 року, послугами скористались 256 чоловік.

Вже не перший рік бібліотека підписує 23 назви журналів і 10 назв газет з питань права (загальна кількість передплати назв журналів – 367, газет – 118).

Це добре вам відомі “Адвокат”, “Бібліотека нормативних актів міністерств і відомств України”, “Вісник Верховного Суду України”, “Економіка. Фінанси. Право” та інші. Як засвідчує багатолітній досвід, статті з проблем держави та права публікують багато видань не юридичного профілю (“Бизнес-Інформ”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Економіка України” та ін.), адже галузі права тісно пов’язані з усіма сферами суспільного життя.

Управління культури, у справах сім’ї та молоді, освіти і науки обласної державної адміністрації, обласне управління юстиції, управління Міністерства внутрішніх справ України в області, районні державні адміністрації, виконавчий комітет Тернопільської міської ради

Постійно

Заступник
голови-керівник
апарату обласної
державної
адміністрації

К.І.ХИТРЯК

Реалізація Програми сприятиме підвищенню рівня правової інформованості населення області, а також формуванню у громадян поваги до права.

До вашої уваги виступ директора ОУНБ Вітенка В.І. на колегії управління юстиції по питанню сучасного забезпечення бібліотек юридичною літературою.

ПРО СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Загальновідомо, що бібліотека є комунікаційною ланкою між особистістю та суспільством, державою. Для багатьох тип стосунків з бібліотекою є впливовим фактором у справі власного становлення як особи і громадянина.

Без бібліотеки неможливе здійснення закріпленого Конституцією України права людини на освіту. Тільки всебічно інформована людина може грати роль суб'єкта в правових, економічних, в будь-яких соціальних стосунках. Загальнодоступна соціально справедлива система інформаційного забезпечення населення, важливим чинником якої саме і є бібліотека, являє собою суттєвий елемент відкритого, демократичного, власне громадянського суспільства, необхідність створення якого задекларовано в багатьох офіційних документах держави.

Реформування правової освітньої системи України відбувається на тлі складних процесів трансформації суспільних відносин, загальної модернізації, а становлення демократичної правової держави потребує суттєвого підвищення правової культури всіх верств населення.

Правова держава повинна дбати про своєчасне і повне забезпечення правових структур і громадян інформацією про діюче законодавство.

Отже, бізнесмени і пенсіонери, школярі та студенти повинні мати можливість отримати будь-який документ, що пов'язаний з їхніми інтересами і не являє собою державної або комерційної таємниці.

Бібліотечна справа розглядається як галузь інформаційної, культурної та освітньої діяльності, а публічна бібліотека сьогодні – єдиний загальнодоступний, соціальний заклад, що надає безкоштовні послуги населенню. За статистичними даними 2003 року послугами бібліотек Тернопільської області скористалися 643.9 тис. чоловік.

Зміст і характер роботи бібліотек – різноплановий і багатогранний: від організації звичайного масового заходу до

Тернопільської міської ЦБС. Стали популярними серед користувачів актуальні репортажі, інформ-досьє, правовий лабіринт, морально-правові ігри, як-то: “Не помились у виборі шляху”, “Великі права маленької людини”, “Знати, дотримуватись, виконувати”, “Молодь і право” та багато інших.

Хочеться відмітити роботу Борщівської, Заліщицької, Чортківської, Бережанської, Терехівської ЦБС. Тут відбувається координація спільних дій бібліотек та зацікавлених організацій. Крім масових та інформаційних форм роботи проводяться тематичні аналізи читання, вивчається склад фонду правової літератури та його використання.

Не залишається поза увагою і найменша категорія користувачів – діти. Так, бібліотеки для дітей області брали активну участь у Всеукраїнському конкурсі дитячої творчості “Я і мої права”, який був присвячений 10-ій річниці прийняття Конвенції про дитину.

З дітьми проводяться морально-правові ігри “Права і мораль”, “Подорож країнами Закону”, (Монастирська, Бережанська ЦДБ), організуються уроки безпеки: “Що ти знаєш про Закон?”. Важливим засобом в плані оперативного інформування юних користувачів з питань права є інформаційні підбірки літератури, такі як “Правовий ключик”, “Відповідальність неповнолітніх”, “Кожна дитина має право” та інші. Систематично проводяться бесіди з питань вивчення права.

В обласній бібліотеці для дітей понад два роки діє школа правових знань “Тобі про закон”, на засіданнях якої було розкрито теми: “Підліток і закон”, “Сучасний підліток та його проблеми”, “Чи знаєте ви сучасне право?”, проходило обговорення книги “Права дитини”.

Багато різних проблем виникає у дітей на порозі дорослого життя, вони потребують допомоги і отримують її на заняттях у школі “Статеве виховання підлітків на порозі дорослого життя”. Заняття проводять бібліотекарі та спеціалісти-консультанти з Міжнародного благодійного фонду “Дар життя”.

“Інфодиск законодавство України”, передплачено журнал “Перехрестя” для громадських організацій району, підготовано тематичні добірки новин і документів для державних службовців (“Вибори 2002”, “Політична реформа в Україні”, “Місцеве самоврядування в Україні та у контексті світового досвіду”) тощо. Партнерами в організації діяльності даної служби виступають райдержадміністрація, районна рада, Інститут соціально-культурних ініціатив, а також Центр економічних і політичних досліджень ім. А. Разумкова.

Вагома частка у формуванні правової культури належить роботі з молоддю. Сьогодні права освіта є обов’язковою у всіх навчальних закладах і здійснюється в рамках Указу Президента від 18 жовтня 2001 р. за № 992/2001 “Про національну програму правової освіти населення”.

Успіх правового виховання багато в чому залежить від різних форм і методів позакласної роботи. Молодь лише тоді активно засвоює право, коли має можливість порівняти набуті правові знання з життям.

Для проведення заходів з правоосвітньої тематики запрошуються представники влади, правоохоронних органів, юристи, психологи, інспектори у справах неповнолітніх і т.д. Працівники обласної бібліотеки для молоді розробили цільову комплексну програму “Бібліотека – центр правової інформації”, мета якої пробудити у молодій людини розуміння, що право – це загальнолюдська цінність, без якої не може існувати жодне цивілізоване суспільство, що охорона таких цінностей як життя, власність, здоров’я – найголовніше завдання правових норм. Програма також передбачає формування електронної бази даних “Держава. Молодь. Право”, проведення соціологічних досліджень “Інформаційна культура: молодь і право”.

Останнім часом у роботі з цією категорією ширше використовуються інтерактивні форми: діалоги, правові брейн-ринги, юридичні мандрівки. При проведенні кожного із заходів демонструються джерела права, нормативно-правові акти, що регулюють ті чи інші правовідносини, в яких можна знайти відповіді на питання, що їх цікавлять.

Успішно працюють в цьому напрямку бібліотеки-філіали

створення системи класифікації наукових знань; від видачі книг до складного пошуку інформації в Інтернеті; від звичайного запису у формулярі до глибоких книгознавчих досліджень; від видавничої діяльності до розробки електронних баз даних, створення веб-сайтів та інформаційних порталів.

Указ Президента України № 325 від 17.05.2001 р. “Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади” розширив можливості бібліотек щодо активізації інформаційної роботи з владними структурами, з одного боку, і з користувачами бібліотек – з іншого. Зокрема у ньому є пряме посилання на бібліотеки: “Забезпечити широкий доступ до нормативно-правових актів, а також інших документів, створених у процесі діяльності органів державної влади через відповідні комп’ютерні мережі, бібліотеки та інформаційні центри”.

Саме тому в полі зору бібліотек області постійно перебувають питання формування правової культури читачів, формування у них активної життєвої позиції, громадянської активності. На допомогу формуванню правової свідомості користувачів у бібліотеках використовується широкий спектр форм і методів роботи, виходячи з можливостей кожної бібліотеки зокрема. Важливе місце займає довідково-бібліографічна, інформаційна та масова робота, наочна пропаганда літератури.

Упродовж 2003 року в бібліотеках області проводились години державності, дні правової інформації, вікторини, диспути на теми: “Конституція – гарант незалежності”, “Політика. Молодь. Молодіжний рух і право”, “Я і мої права”, “Через правову освіту – до правової держави” та багато інших. (Бучацька, Козівська, Чортківська, Заліщицька ЦБС).

Останнім часом в області розпочато роботу по відкриттю громадських приймалень з питань юридичного консультування на безкоштовній основі (Бучацька ЦБ).

Одним із пріоритетних напрямів діяльності бібліотек області є співпраця з місцевою владою. Населення в бібліотеках отримує інформацію як щодо рішень органів місцевого самоврядування і виконавчої влади, так і з питань

культури, економіки, фінансової та банківської системи, охорони здоров'я, комунальних послуг, соціального захисту тощо. Бібліотеки вивчають інформаційні потреби населення регіону, надають йому інформаційні послуги, а також створюють умови для спілкування влади з населенням.

Бібліотеки не тільки надають вільний доступ до інформації, але і забезпечують органи місцевої влади та місцевого самоврядування інформацією із загальнодержавних і регіональних питань. Вже не перший рік центральні бібліотеки готують інформації за темами: “Економіка України: актуальні питання її сучасного розвитку”, “Україна сьогодні: політика, економіка, культура”, “Національна доктрина розвитку освіти в Україні” та інші.

Значну роль у задоволенні інформаційних потреб користувачів відіграє ДБА, зокрема, систематичні картотеки статей, в яких відкрито нові розділи: “Закони”, “Постанови Верховної Ради України”, “Банківське право”, “Право інтелектуальної власності”, “Дипломатичне право”, “Консульське право”, “Міжнародне космічне право” і т.д.

Досить популярною формою серед користувачів централізованих бібліотечних систем області є Дні інформації, Дні спеціаліста з найактуальніших тем сьогодення “Зайнятість населення: проблеми держави, проблеми людей”, “Правове навчання: проблеми сьогодення”, “Здоров'я нації – майбутнє держави”.

Є спроби в організації адресного інформаційного обслуговування та відкриття центрів інформації з питань місцевого самоврядування. Ці та інші питання було обговорено з директорами ЦБС на обласному семінарі за темою “Бібліотека і влада: грані взаємодії”, який відбувся на базі Гусятинської централізованої бібліотечної системи.

В останні роки бібліотеки області включились в активний пошук додаткових асигнувань для розвитку своїх інформаційних потужностей, забезпеченні вільного доступу користувачів до мережі Інтернет.

Відкриття Інтернет-центрів зробило можливим перехід до широкого використання інформаційних світових ресурсів у бібліотечній роботі, збільшило можливості місцевих

книгозбірень у забезпеченні конституційного права мешканців регіону на вільний доступ до джерел інформації, наданні інформаційної підтримки організаціям для різних видів їхньої діяльності.

Про Інтернет-центри Тернопільської області слід сказати окремо. За кількістю Інтернет-центрів у публічних бібліотеках з безкоштовним доступом Тернопільщина – лідер. Сьогодні тут функціонує 12 Інтернет-центрів, чотири з них розміщені в центральних бібліотеках (Гусятинській, Заліщицькій, Бережанській та Чортківській) та п'ять в бібліотеках-філіалах (с. Синьків, смт. Товсте Заліщицької ЦБС, смт. Хоростків, смт. Копичинці Гусятинської ЦБС). У місті Тернополі також функціонують Інтернет-центри в обласній бібліотеці для молоді та обласній бібліотеці для дітей. Незабаром буде відкрито Інтернет-центр у Теребовлянській ЦБ, адже вона стала переможцем конкурсу LEAP-IV. Проект бібліотеки ввійшов у десятку кращих серед 95 проектів поданих з усієї України.

У всіх Інтернет-центрах розроблено рекомендаційні списки сайтів. У цих списках є лінки на сайт Верховної Ради України, що містить в онлайн-доступі велику законодавчу базу даних та на сайт Тернопільської обласної державної адміністрації.

Слід відзначити, що всі Інтернет-центри фінансово підтримані Посольством США в Україні, а сума додаткових асигнувань, що надійшли до бібліотек області на реалізацію різних програм (LEAP, LEAP II, LEAP III, LEAP Plus, LEAP DELTA, Вікно в Америку) від уряду США у 2000-2003 роках, становить 158 тис. доларів.

За підтримки місцевої влади створено Інтернет-місця, що правда з платним доступом, у Бучацькій центральній бібліотеці (1), Кременецькій міській бібліотеці ім. Ю.Словацького (1), Тернопільській міській ЦБС (5).

Використання комп'ютерної техніки та Інтернету підняло престиж бібліотек серед інших організацій та стало поштовхом до подальшого розвитку.

Працівниками Гусятинської ЦБС в рамках діяльності служби правової та ділової інформації придбано базу даних